

Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2024-2027

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond	4
1.1 Eesti majanduskeskkond	4
1.2. Jõelähtme vald	4
2. Tulude prognoos	6
2.1 Maksutulud	6
2.2 Muud tulud	7
3. Kulude prognoos	8
3.1 Põhitegevuse kulud	9
3.2 Investeeringud	11
3.3 Finantseerimistegevus	13
4. Sõltuvad üksused	14
5. Finantsdistsipliin	15
5.1 Tundlikkusanalüüs	17
6. Kokkuvõte	20

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistiipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2023 kuni 2035. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2022. aasta suvise majanduspronoosi kohaselt olid Eesti majandusnäitajad olnud head – keskmise palga ja hõive kasv kiire, tarbimine ning tööstustoodang ja eksport tugev. Samas oli kindlustunne nii Eestis kui ka kogu ELs sügisest alates stabiilselt nõrgenenud ja langenud tasemele, kus mõningane majanduslangus alates 2022. aasta teisest poolest oli paljudes riikides ilmselt vältimatu.

Ülikiire hinnatõus kiirendas küll palgakasvu, kuid elanike ostujõud vähenes Venemaa-Ukraina sõjast mõjutatuna 2022. aastal siiski oluliselt. Tööturul sõjast tingitud tagasilööki ei nähtud – hõive kasvu prognoositi 2022. aastal pea 3% ja edaspidi tagasihoidlikult, seoses põgenike tööturule jõudmisega. 11% palgakasv taandub ja jääb edaspidi 4-7% juurde.

Rahandusministeeriumi 2022. a suvine prognoos näitas, et tarbijahindade kasvutempo tipp peaks jääma 2022. a sügiskuudesse, 2023. aasta kevadel taandub inflatsioon ühekohaliseks ning aasta lõpus marginaalseks. See kehtib eeldusel, et kevadel pöörduvad energiahinnad langusesse nagu oodatakse tulevikutehingutes ja uusi üllatusi energiakandjate kättesaadavuses ei tule.

2022. aasta eelarvepositsioon oli tugevalt mõjutatud Venemaa-Ukraina sõjast, eelarvepuudujääk ulatus 1 miljardi euronni ehk 2,7%ni SKPst. Võrreldes eelmise prognoosiga oli suurendatud maksutulude kasvu nii 2022 kui ka järgmistel aastatel, mille põhjuseks on kiirest hinnakasvust tingitud tarbimismaksude ja palgakasvu ootuste tõttu suurenenud tööjõumaksude laekumine.

Kokkuvõttes prognoositi Eesti majanduse aeglustumist 2022. aasta teises pooles oluliselt ja mõne kvartali jooksul majanduse mahu kahanemist. Prognoos näitas 2022. ja 2023. aasta keskmise SKP kasvu jäämist siiski kergelt positiivseks ning kiirenema 2024. aastal 3%-ni.

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2023-2027 (Rahandusministeerium)

	2023	2024	2025	2026	2027
1. SKP reaalkasv (%)	0,5	3	2,5	2	1,9
2. SKP nominaalkasv (%)	5,8	4,6	4,4	4,2	3,9
2a. SKP jooksevhindades (mld €)	38,6	40,4	42,1	43,9	45,7

1.2. Jõelähtme vald

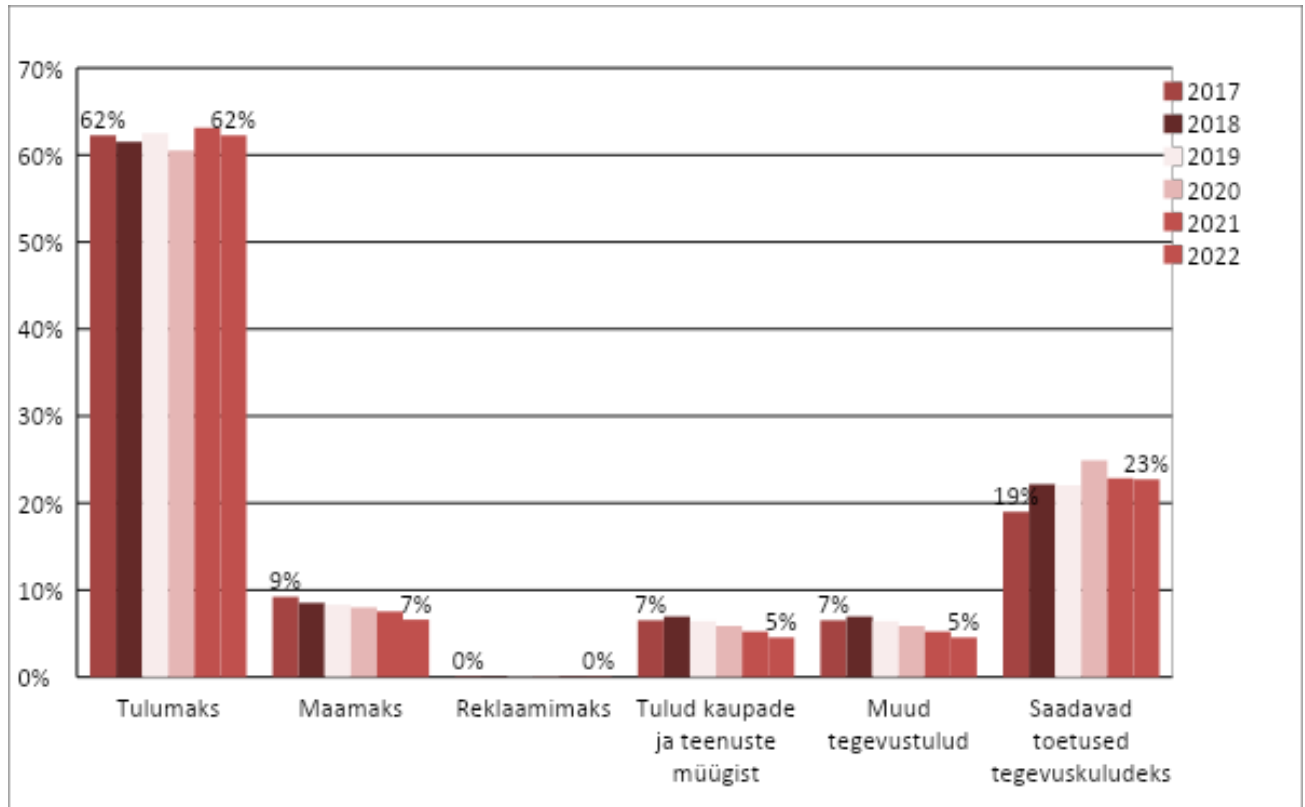
2022. a alguses elas Jõelähtme vallas 6902 elanikku, 1. jaanuariks 2023 suurenes arv 327. elaniku võrra. Rahvaarvu ning seega ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv ja valla paiknemine Tallinna linna, kui Eesti suurima ja kiireima palgakasvuga majanduskeskuse, tagamaal ja tööjõuareaalis, on toeks valla perspektiivsel kasvul.

Viimaste aastate majanduskeskkonna paranemine on kaasa toonud ootused töötasude kasvule ning jätkuvalt vajab teostamist suures mahus investeeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks, mistõttu on lähiaastate perspektiivis eelkõige oluline hoides kontrolli all majanduskulusid leida võimalusi investeeringute teostamiseks ja ka valla palgalistele inflatsiooni mõju leevendamiseks läbi personalikulude suurendamise. Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallas tegevustes eelkõige neli olulist eesmärki:

1. Elanikkonnale tarvilike teenuste tagamiseks oluliste investeeringute teostamine – vajadusel suurendades võlakoormust.
2. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.
3. Personalikulude kasv säilitamaks kvalifitseeritud töötajaid ametikohtadel lähtuvalt palgakonkurentsist Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsustega.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse kasvuga.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tuluallikate lõikes 2017-2022 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi suvises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel ning kohandatud Jõelähtme valla eripära ja tõenäolist arengutsenaariumi arvesse võttes.

	2023	2024	2025	2025	2027
Maksumaksjate arv	4 001	4 153	4 165	4 207	4 249
Maksumaksjate arvu muutus	3,6%	3,8%	0,3%	1,0%	1,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	91 681 090	100 874 870	107 248 144	114 061 618	122 114 369
Maksumaksja kuukeskmise sissetulek	1 910	2 024	2 146	2 259	2 395
Sissetuleku kasv	11,2%	6,0%	6,0%	5,3%	6,0%
Tulumaksu laekumine	10 965 058	12 064 634	128 268 978	13 641 770	14 604 878
Tulumaksu laekumise kasv	15,22%	10,03%	6,32%	6,35%	7,06%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%

Tabel 2. Tulumaksu laekumise prognoos aastani 2026

Prognoosimisel arvestatud järgnevate eeldustega:

- Maksumaksjate arvu arvestamisel on aluseks võetud Jõelähtme valla elanike arvu suurenemisest tulenevalt maksumaksjate arvu kasv.
- Asukoht Tallinna läheduses tingivad üle Eesti keskmise elanike sissetulekute kasvu.
- Riigi poolt eraldatakse kohalikele omavalitsustele alates 2020. aastast 11,96% üksikisiku brutotulust.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaksu laekumise kasv umbkaudu 6-10% võrreldes eelneva aastaga.

Maamaks on eelarves tähtsuselt teine tuluallikas, moodustades 7-9% eelarve tuludest.

Reklaamimaks jääb eelnevate eelarveaastate laekumisega samale tasemele arvesse võttes praegust majandusolukorda.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suureneb tarbijahinnaindeksi võrra igal aastal.

Tasandusfondi vahenditena arvestatakse alates 2018. aastast kuni 2024. aastani toetust keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks.

Toetusfondi suurenemist on arvestatud 2023. aastal 30%, 2024. aastal 9% ja alates 2025. aastast 8%.

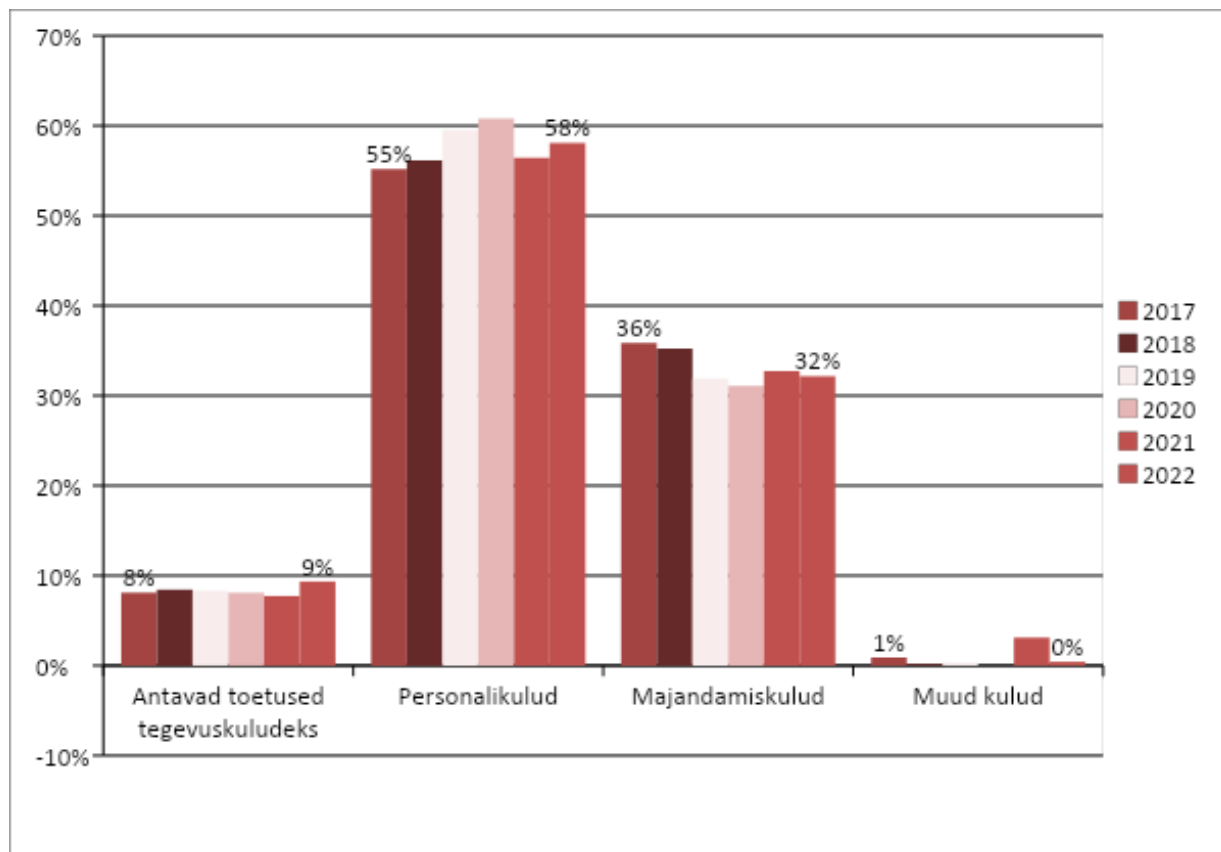
Muude tegevustoetuste osas on eeldatud nende jäämist samale tasemele (mõningate eranditega).

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude jäämisega samale tasemele.

Jõelähtme vald teeb pingutusi **sihtotstarbeliste toetuste** hankimiseks, taotledes võimaluselt vahendeid programmidest.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

Joonis 3. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2017-2022 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht 2023. aastal on vastavalt eelarvele 16,7 miljonit eurot. Prognoosiperioodiks on arvestatud, et:

- **majandamiskulud** suurenevad 2023. aastal 5,0, 2024. aastal 2,4% ning alates 2025. aastast tarbijahinna indeksi kasvu võrra;
- **personalikulud** suurenevad 2023. aastal 21,7%, 2024. aastal 6,9% ja järgnevatel aastatel iga-aastaselt 8%.
- **toetused tegevuskuludeks** jäävad samale tasemele (mõningate eranditega).

Tabel 3 Jõelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 280 293	17 237 564	18 659 044	19 956 526	21 208 437	22 696 849
Maksutulud	10 537 210	11 985 058	13 236 149	14 114 756	15 057 608	16 161 431
sh tulumaks	9 516 304	10 965 058	12 064 634	12 826 878	13 641 770	14 604 878
sh maamaks	1 008 510	1 005 000	1 155 750	1 271 325	1 398 458	1 538 303
sh muud maksutulud	12 396	15 000	15 765	16 553	17 381	18 250
Tulud kaupade ja teenuste müügist	695 882	771 500	823 191	831 422	843 894	859 928
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 476 356	4 352 478	4 449 704	4 810 348	5 106 935	5 475 490
sh tasandusfond	80 675	62 765		44 667	0	0
sh toetusfond	2 790 598	3 623 582	3 949 704	4 265 681	4 606 935	4 975 490
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	605 083	666 131	500 000	500 000	500 000	500 000
Muud tegevustulud	570 845	128 528	150 000	200 000	200 000	200 000
Põhitegevuse kulud kokku	14 697 053	16 647 258	17 470 068	18 584 000	19 640 731	20 781 278
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 373 046	1 266 255	1 250 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Muud tegevuskulud	13 324 007	15 381 003	16 220 068	17 184 000	18 240 731	19 381 278
sh personalikulud	8 532 979	10 382 883	11 095 856	11 983 524	12 942 206	13 977 583
sh majandamiskulud	4 729 042	4 964 814	5 084 212	5 160 475	5 258 524	5 363 695
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	41 228	40 512	41 176	28 093	436	0
sh muud kulud	61 985	33 306	40 000	40 000	40 000	40 000
Põhitegevuse tulem	583 240	590 306	1 188 976	1 372 527	1 567 707	1 915 571
Investeeringustegevus kokku	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Põhivara müük (+)	0	0	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Põhivara soetus (-)	-1 446 428	-6 578 750	-1 220 000	-8 765 000	-5 780 000	-5 730 000
sh projektide omaosalus	175 328	-5 340 051	-845 000	-6 065 000	-5 630 000	-5 580 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 621 756	1 622 347	758 650	2 700 000	150 000	150 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	0	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-887 750	-383 650	0	0	0	0
Finantstulud (+)	50	50	50	50	50	50
Finantskulud (-)	-73 639	-289 089	-452 077	-429 263	-434 965	-414 128
Eelarve tulem	-202 772	-5 038 786	275 599	-121 686	502 792	921 493
Finantseerimistegevus	-26 615	5 034 774	-200 409	180 519	-463 033	-881 968
Kohustiste võtmine (+)	500 000	5 720 000	845 000	1 300 000	800 000	500 000
Kohustiste tasumine (-)	-526 615	-685 226	-1 045 409	-1 119 481	-1 263 033	-1 381 968
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-528 311	-56 373	-41 551	58 833	39 759	39 525
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	-298 925	-52 361	-116 741	0	0	0
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)	0	-473 259	-116 741	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	56 373	0	-41 551	17 282	57 040	96 565

Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent	110 217	69 705	28 529	436	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	6 694 425	11 745 060	11 545 027	11 638 620	11 135 393	10 213 899
Netovõlakoormus (%)	43,8%	68,1%	61,9%	58,3%	52,5%	45,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	12 224 234	13 790 051	14 927 235	14 967 395	14 845 906	14 752 952
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 529 809	2 044 991	3 382 208	3 328 775	3 710 514	4 539 052

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peaks olema null või positiivne. Eelarvestrateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, tagamaks piisavad vahendid laenukohustuste tasumiseks ja investeerimiseks.

Tulemi prognoosil 2024.-2027. aastaks on põhitegevuse tulude ja kulude tasakaalu nõudest kinnipidamise nõue täidetud, tulem suureneb 2027. aastaks 1,9 miljoni euroni.

3.2 Investeeringud

Investeeringustegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi koostisosi: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Jõelähtme vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid;
- finantseerimistehingud;
- sihtfinantseeringud.

Tabel 4 Investeeringustegevus aastatel 2021-2026 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Põhivara müük (+)	0	0	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Põhivara soetus (-)	-1 446 428	-6 578 750	-1 220 000	-8 765 000	-5 780 000	-5 730 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	175 328	-5 340 051	-845 000	-6 065 000	-5 630 000	-5 580 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 621 756	1 622 347	758 650	2 700 000	150 000	150 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-887 750	-383 650	0	0	0	0
Finantstulud (+)	50	50	50	50	50	50
Finantskulud (-)	-73 639	-289 089	-452 077	-429 263	-434 965	-414 128

Tabel 5 Suuremad investeeringud nimeliselt aastatel 2023-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuwabaks muutmine		331 300	250 000	250 000	250 000	250 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		331 300	250 000	250 000	250 000	250 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus		58 128	0	200 000	200 000	200 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	120 000	120 000	120 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		58 128	0	80 000	80 000	80 000
04 Ihasalu sadamahoone ehitus		271 556	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		193 375	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		78 181	0	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine		280 457	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		280 457	100 000	100 000	100 000	100 000
06 Muu elamukommunaal		262 000	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		262 000	100 000	100 000	100 000	100 000
08 Neeme spordimaja		96 000	0	3 000 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	2 550 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		96 000	0	450 000	0	0
08 Jägala jao puhkeala arendamine ja Iru terviserada		16 000	660 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	345 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		16 000	315 000	0	0	0
08 Kostivere mõisa ja mõisa pargi renoveerimine		200 000	80 000	80 000	80 000	80 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			30 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		200 000	50 000	50 000	50 000	50 000
08 Jõelähtme rahvamaja rekonstrueerimine		36 000	30 000	35 000	50 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		36 000	30 000	35 000	50 000	0
08 Kostivere noortekeskuse ja päästehoone ehitus		2 300 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		720 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		1 580 000	0	0	0	0
09 Loo lasteaia laiendamine		1 502 349	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		1 502 349	0	0	0	0
09 Kostivere lasteaia uue soojasõlme ehitus		40 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		40 000	0	0	0	0
09 Neeme lasteaia soojustamine ja päikesepaneelide paigaldamine		350 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		105 340	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		244 660	0	0	0	0
09 Loo Keskkooli juurdeehitus (koos kultuurikeskuse ja spordihoonega)		232 960	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		232 960	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
09 Neeme Kooli energiatõhusamaks muutmine		500 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		177 984				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		322 016				
10 Jägala sotsiaalimaja ja sotsiaalkorteri ehitused		102 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		42 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		60 000				
10 Jägala sotsiaalimaja ehitus		100 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		100 000	0	0	0	0
--	--	---------	---	---	---	---

3.3 Finantseerimistegevus

Perioodil 2022-2027 võetavad laenud on arvestatud 3,5 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga 10-20 aastat.

Tabel 6. Finantseerimistegevus aastatel 2022-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Finantseerimistegevus	-26 615	5 034 774	-200 409	180 519	-463 033	-881 968
Kohustiste võtmine (+)	500 000	5 720 000	845 000	1 300 000	800 000	500 000
Kohustiste tasumine (-)	-526 615	-685 226	-1 045 409	-1 119 481	-1 263 033	-1 381 968

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi 2023. aastast sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2024-2027 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale nii piisava maksevõime, tagamaks olemasolevate teenuste osutamise senises mahus, kui ka võimaluse vajadusel täiendavate investeeringute planeerimiseks laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulemi leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on põhitegevuse tulemi väärtuseks lubatud ainult null või positiivne summa, negatiivne väärtus ei ole üldjuhul lubatud. Kui põhitegevuse tulemi väärtus on negatiivne, siis see tähendab, et omavalitsus ei suuda katta jooksvate tulude arvelt kulusid. Sellisel juhul finantseeritakse põhitegevuse kulusid põhivara müügi ja reservide arvelt. Ühekordsete tulude arvelt põhitegevuse kulude finantseerimine pikemal perioodil on riskantne ning nende tulude kehvema laekumise korral võib tekkida oht sattuda finantsraskustesse ning omavalitsuses ei ole tagatud põhitegevuse rahastuse jätkusuutlikkust.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakoormuse ülempiir jääb vahemikku 60-100%, sõltudes omavalitsuse finantsvõimekusest. Mida suurem on põhitegevuse tulemi, seda rohkem suudetakse jooksvate tulude arvelt teha nt investeeringuid või tagasi maksta laenusid, seda suurem võib olla omavalitsuse individuaalne netovõlakoormuse ülempiir.

Tabel 7. Jõelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2022-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 280 293	17 237 564	18 659 044	19 956 526	21 208 437	22 696 849
Põhitegevuse kulud kokku	14 697 053	16 647 258	17 470 068	18 584 000	19 640 731	20 781 278
Põhitegevuse tulem	583 240	590 306	1 188 976	1 372 527	1 567 707	1 915 571
Investeeringustegevus kokku	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Eelarve tulem	-202 772	-5 038 786	275 599	-121 686	502 792	921 493
Finantseerimistegevus	-26 615	5 034 774	-200 409	180 519	-463 033	-881 968
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-528 311	-56 373	-41 551	58 833	39 759	39 525
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-298 925	-52 361	-116 741	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	56 373	0	-41 551	17 282	57 040	96 565
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
Netovõlakoormus (eurodes)	6 694 425	11 745 060	11 545 027	11 638 620	11 135 393	10 213 899
Netovõlakoormus (%)	43,8%	68,1%	61,9%	58,3%	52,5%	45,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	12 224 234	13 790 051	14 927 235	14 967 395	14 845 906	14 752 952
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 529 809	2 044 991	3 382 208	3 328 775	3 710 514	4 539 052

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on aastast 2022 kindlalt positiivne. Samas on näha finantseerimistegevusest, et põhitegevuse tulemi positiivne väärtus ei suuda katta ära kogu investeeringustegevuseks vajaminevat summat ning vahe tuleb finantseerida laenudega.

Jõelähtme valla netovõlakoormus on vahemikus 43,8%-68,1%, mis jääb alla maksimaalsest netovõlakoormusest.

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt, võivad siiski teatud tõenäosusega ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad KOV-i finantspositsiooni baasstsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baasstsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal.

Tundlikkusanalüüs näitab, et isegi mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Tabel 8. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 280 293	17 237 564	18 703 711	19 911 859	21 208 437	22 696 849
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 697 053	16 647 258	17 470 068	18 584 000	19 640 731	20 781 278
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	583 240	590 306	1 233 643	1 327 859	1 567 706	1 915 571
Arvestusüksuse eelarvetulem	-202 772	-5 038 786	320 266	-166 354	502 791	921 493
Arvestusüksuse võlakohustused	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	0	3 116	17 282	57 040	96 565
Arvestusüksuse netovõlakoomuse määr	43,8%	68,1%	61,5%	58,5%	52,5%	45,0%
Arvestusüksuse netovõlakoomuse ülemmäär	12 224 234	13 790 051	14 962 969	14 933 894	14 845 906	14 752 952

Tabel 9. Riskistsenaarium 1. Sissetulekute kasv eeldatavast 2% võrra väiksem (€)

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2023. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 280 293	17 237 564	18 329 637	19 513 622	20 784 268	22 242 912
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 697 053	16 647 258	17 470 068	18 584 000	19 640 731	20 781 278
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	583 240	590 306	859 569	929 622	1 143 537	1 461 634
Arvestusüksuse eelarvetulem	-202 772	-5 038 786	-53 808	-564 591	78 622	467 556
Arvestusüksuse võlakohustused	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	11 849	-283 544	-695 709	-1 080 556	-1 494 968
Arvestusüksuse netovõlakoomuse määr	43,8%	68,1%	64,3%	63,3%	59,0%	53,1%
Arvestusüksuse netovõlakoomuse ülemmäär	12 224 234	13 790 051	14 663 709	15 610 897	14 548 988	14 457 893

Tabel 10. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv alates 2023. aastast 5% suurem.						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 280 293	17 237 564	18 703 711	19 911 859	21 208 437	22 696 849
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 697 053	16 647 258	18 343 571	19 513 200	20 622 768	21 820 342
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	583 240	590 306	360 140	398 659	585 669	876 507
Arvestusüksuse eelarvetulem	-202 772	-5 038 786	-553 237	-1 095 554	-479 246	-117 571
Arvestusüksuse võlakohustused	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	11 849	-782 973	-1 726 101	-2 668 816	-3 668 355
Arvestusüksuse netovõlakoomuse määr	43,8%	68,1%	65,7%	67,2%	65,4%	61,6%
Arvestusüksuse netovõlakoomuse ülemmäär	12 224 234	13 790 051	14 962 969	14 933 894	14 845 906	14 752 952

Tabel 11. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäär suurenemine 2%						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 280 293	17 237 564	18 703 711	19 911 859	21 208 437	22 696 849
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 697 053	16 647 258	17 704 969	18 814 070	19 873 849	21 005 127
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-786 012	-5 629 092	-913 377	-1 494 213	-1 064 915	-994 078
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	583 240	590 306	998 742	1 097 789	1 334 588	1 691 722
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-202 772	-5 038 786	85 365	-396 424	269 673	697 644
Arvestusüksuse võlakohustused	6 750 799	11 745 061	11 503 476	11 655 902	11 192 433	10 310 465
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	0	-156 220	-400 218	-594 014	-778 337
Arvestusüksuse netovõlakooormuse määr	43,8%	68,1%	62,3%	60,5%	55,6%	48,9%
Arvestusüksuse netovõlakooormuse ülemmäär	12 224 234	13 790 051	14 962 969	14 933 894	14 845 906	14 752 952

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Jõelähtme valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2022-2023 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Järgnevalt on välja toodud põhijäreldused ja soovitused:

- Tänapäevase eelarvestrateegiaga suudab Jõelähtme vald täita finantsdistsipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele.
- Jõelähtme vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab järgneval neljal aastal teostada märkimisväärses mahus valla arengu seisukohalt olulisi ja perspektiivis kaudset tulu tootvaid investeeringuid ja suurendada personalikulusid.
- Samas on Jõelähtme vald tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele (tulenevalt eelkõige maksumaksjate arvu juurdekasvu pidurdumisest või inimeste sissetulekute kasvutempo langusest) või intressimäärade tõusule.